

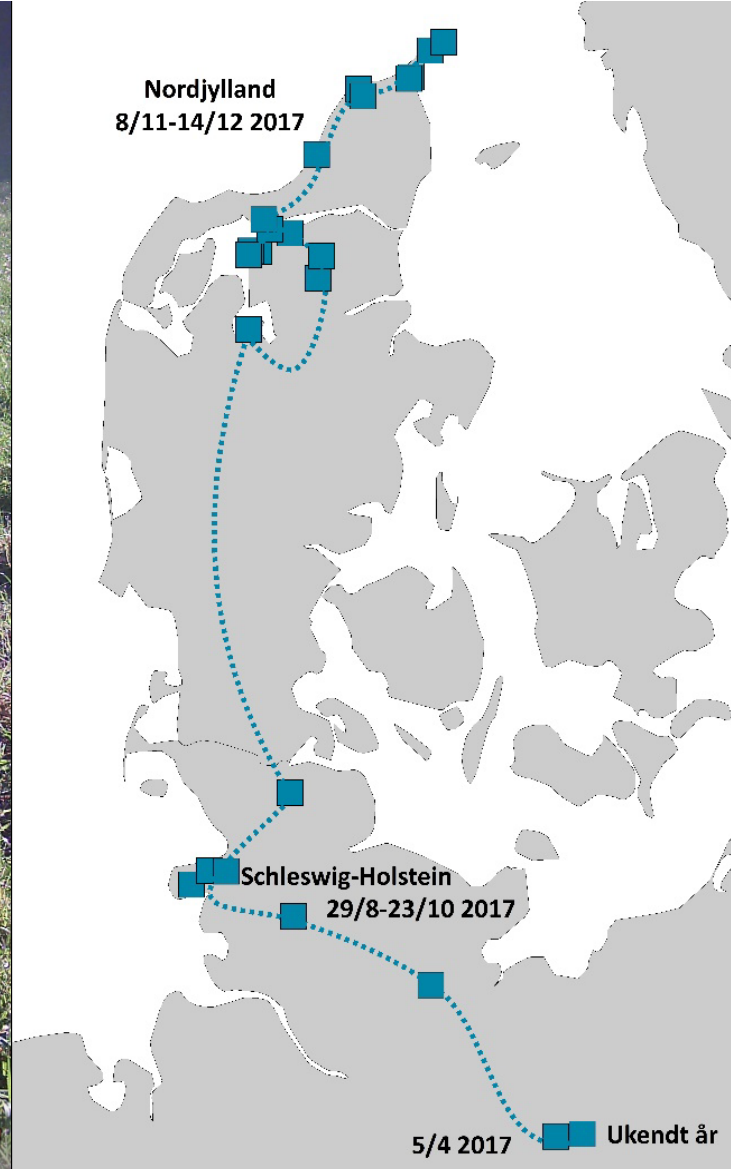
DE FØRSTE OG DE NÆSTE FEM ÅR MED ULV I DANMARK

hvad er sket?
hvad kommer til at ske?
Hvad skal der gøres?

Peter Sunde, seniorforsker (Aarhus Universitet, Institut for Bioscience - Faunaøkologi)
Kent Olsen, forskningsansvarlig (Naturhistorisk Museum Aarhus)

GRÆNSEOVERSKRIDENDE ART...

DE FØRSTE FEM ÅR...

Ulve i Danmark – hvad kan vi forvente?

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 20. februar 2013

Aksel Bo Madsen
Liselotte Wesley Andersen
Peter Sunde
Institut for Bioscience

ULVE (CANIS LUPUS) I DANMARK 2012-2017

Oversigt og analyse af tilgængelig bestandsinformation

WOLVES (CANIS LUPUS) IN DENMARK 2012-2017

Review and analysis of available population information

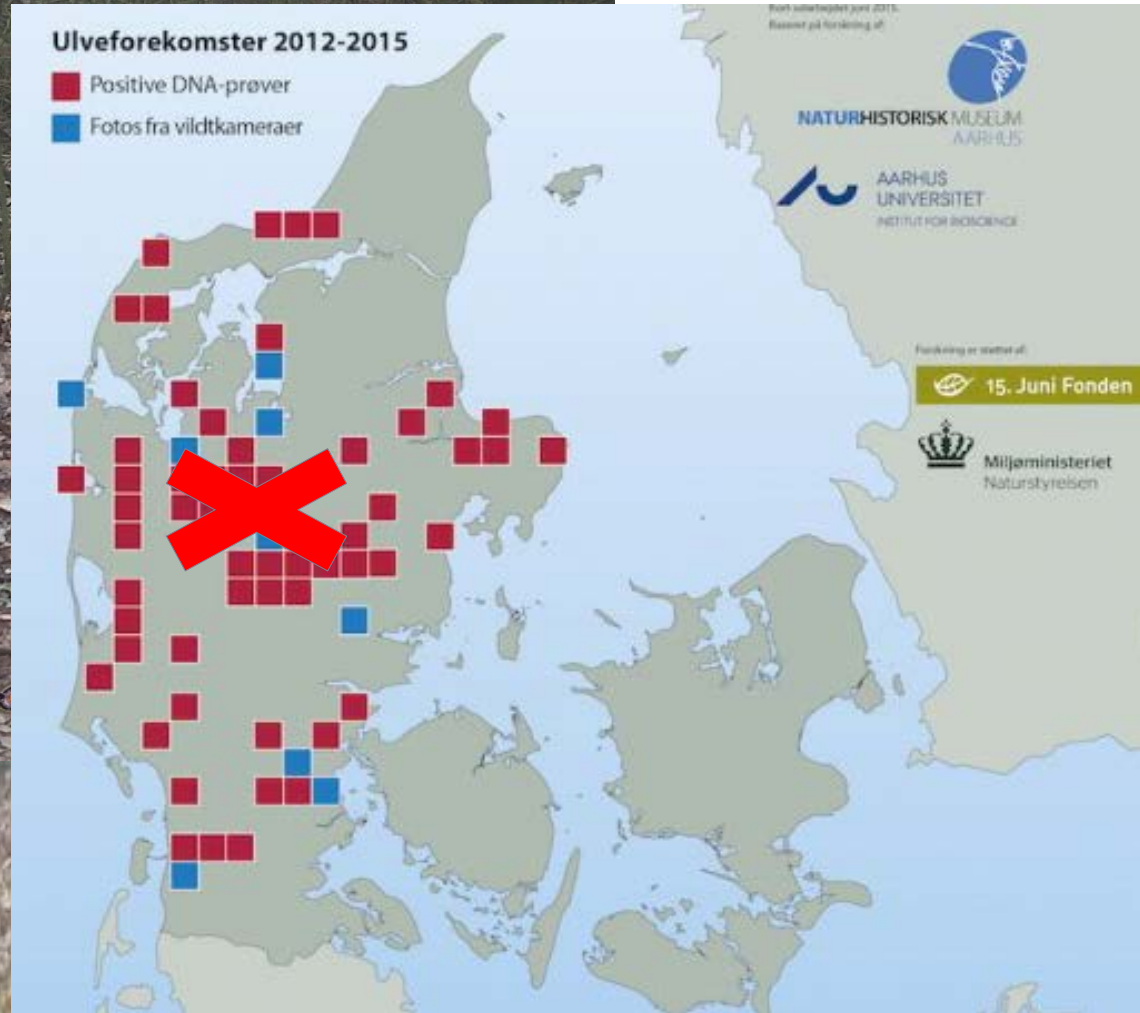
Nationalt Center for Miljø og Energi

nr. 258

2018

BUMP PÅ VEJEN...

SIDEN JUNI 2016:

-
- Tyske standarder og dokumentationskrav (SCALP)
 - DNA-analyser i Senckenberg (hjemtages 2018)
 - Organisering og træning af frivillige
 - Procedurer for aktiv eftersøgning
 - Ulveatlas.dk
 - Fra 1. nov. 2017: National monitoringsplatform

SCALP-KRITERIERNE

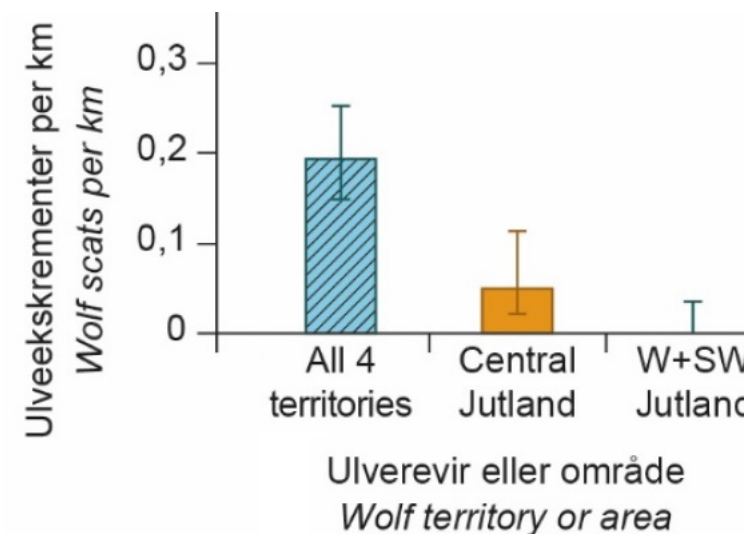
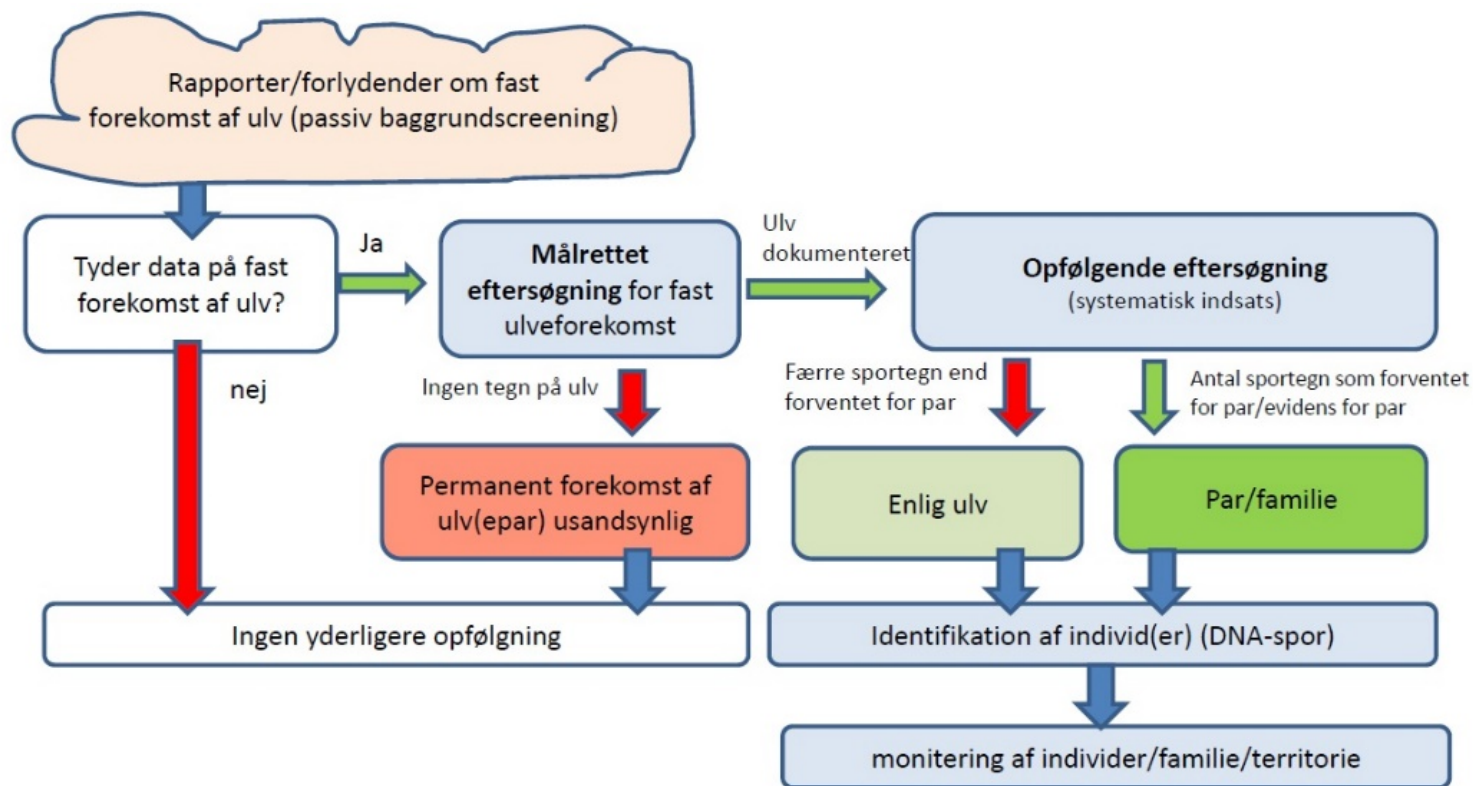
Stringente dokumentationskrav garant for pålidelighed:

- **C1**: sikker forekomst, dokumenteret med konkret bevis (fx DNA eller foto)
- **C2**: bekræftet observation baseret på indirekte tegn, bekræftet af erfaren person
- **C3**: ubekræftet observation
 - C3a: sandsynlig
 - C3b: mulig
 - C3c: formentlig ikke ulv

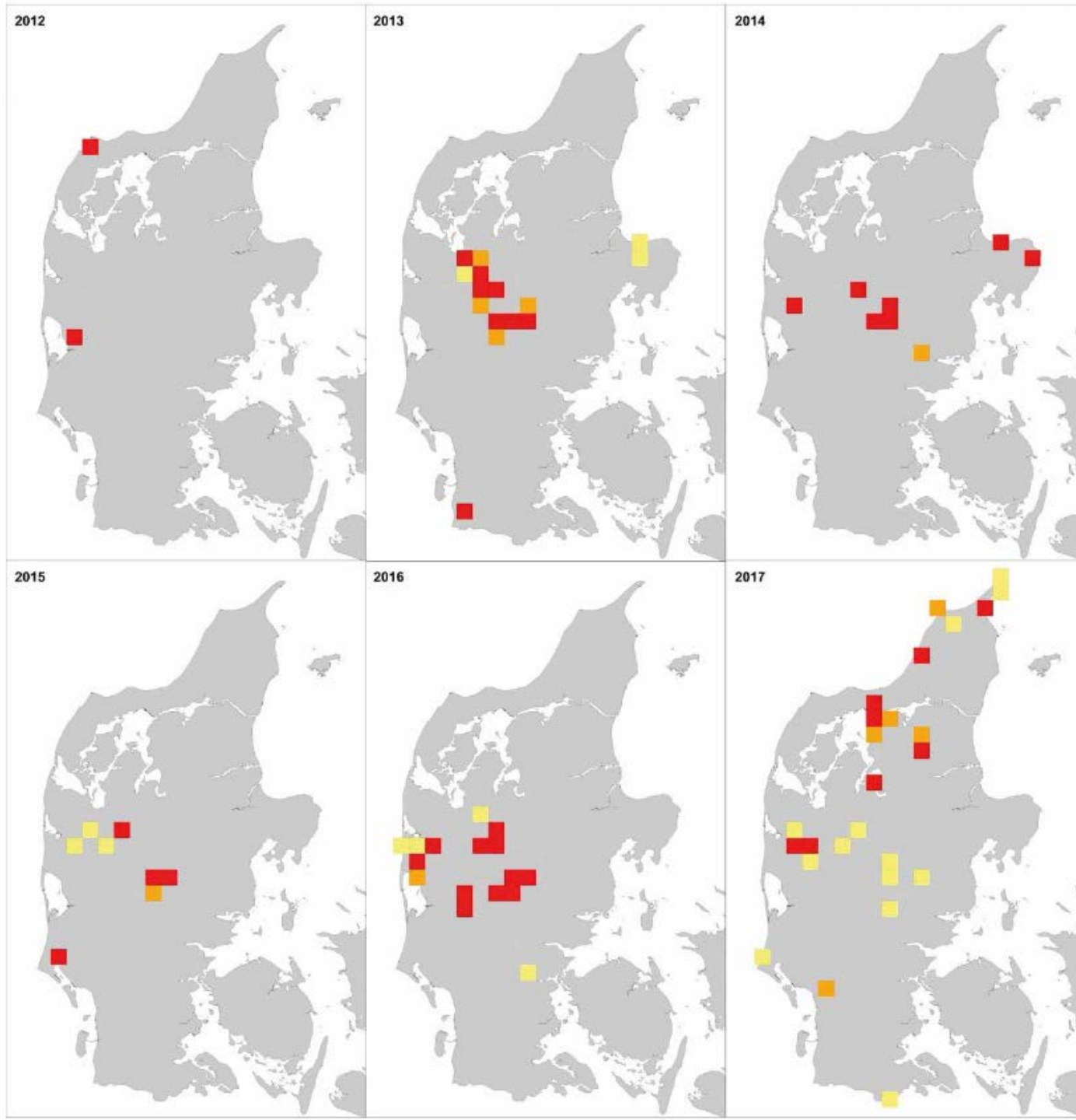
Krav om præcis dato, fundsted og finder!

SYSTEM FOR MÅLRETTET EFTERSØGNING

HVOR?

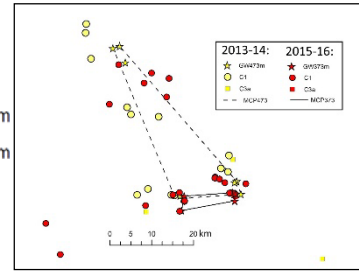
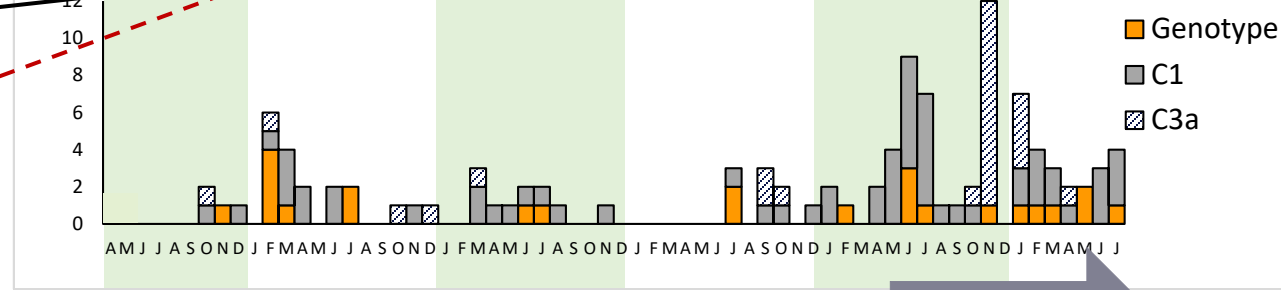
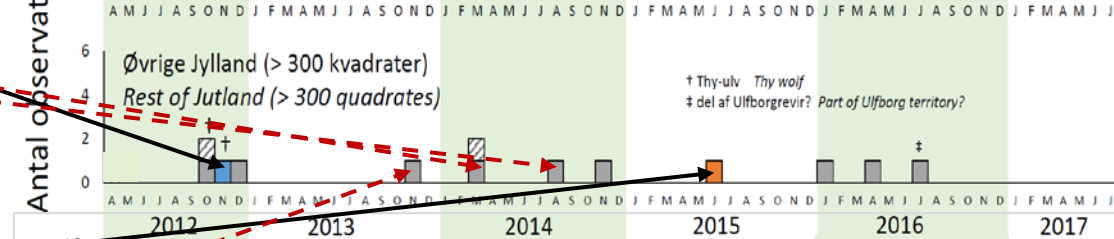
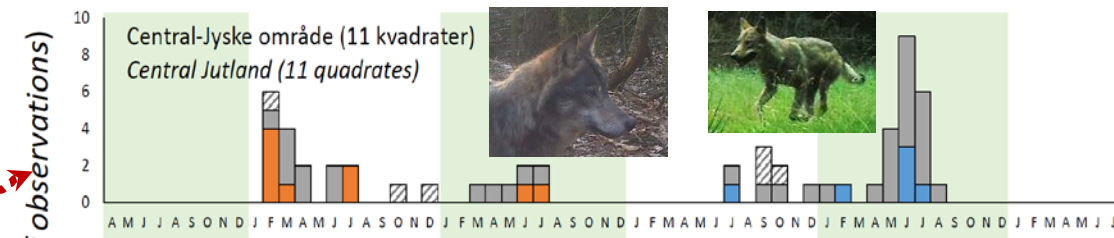
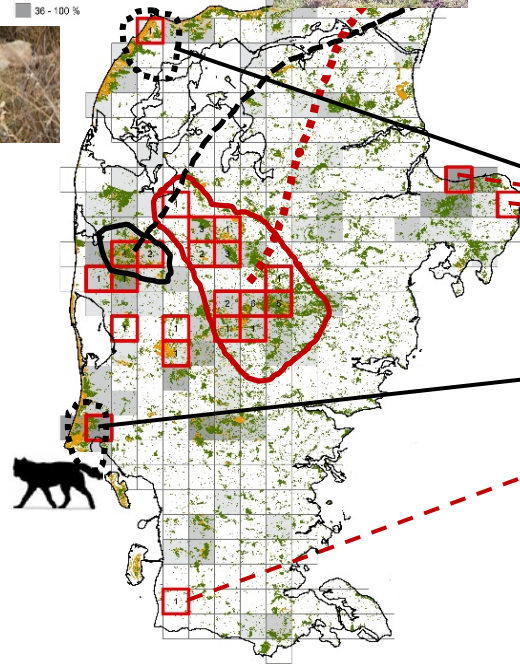
HVOR MANGE?

2 Antal kvartaler med C1-observationer i 10x10 km kvadrat
Number of quarters with C1 observations in 10x10 km quadrates

Skovdække / Tree cover
Hede / Heath land

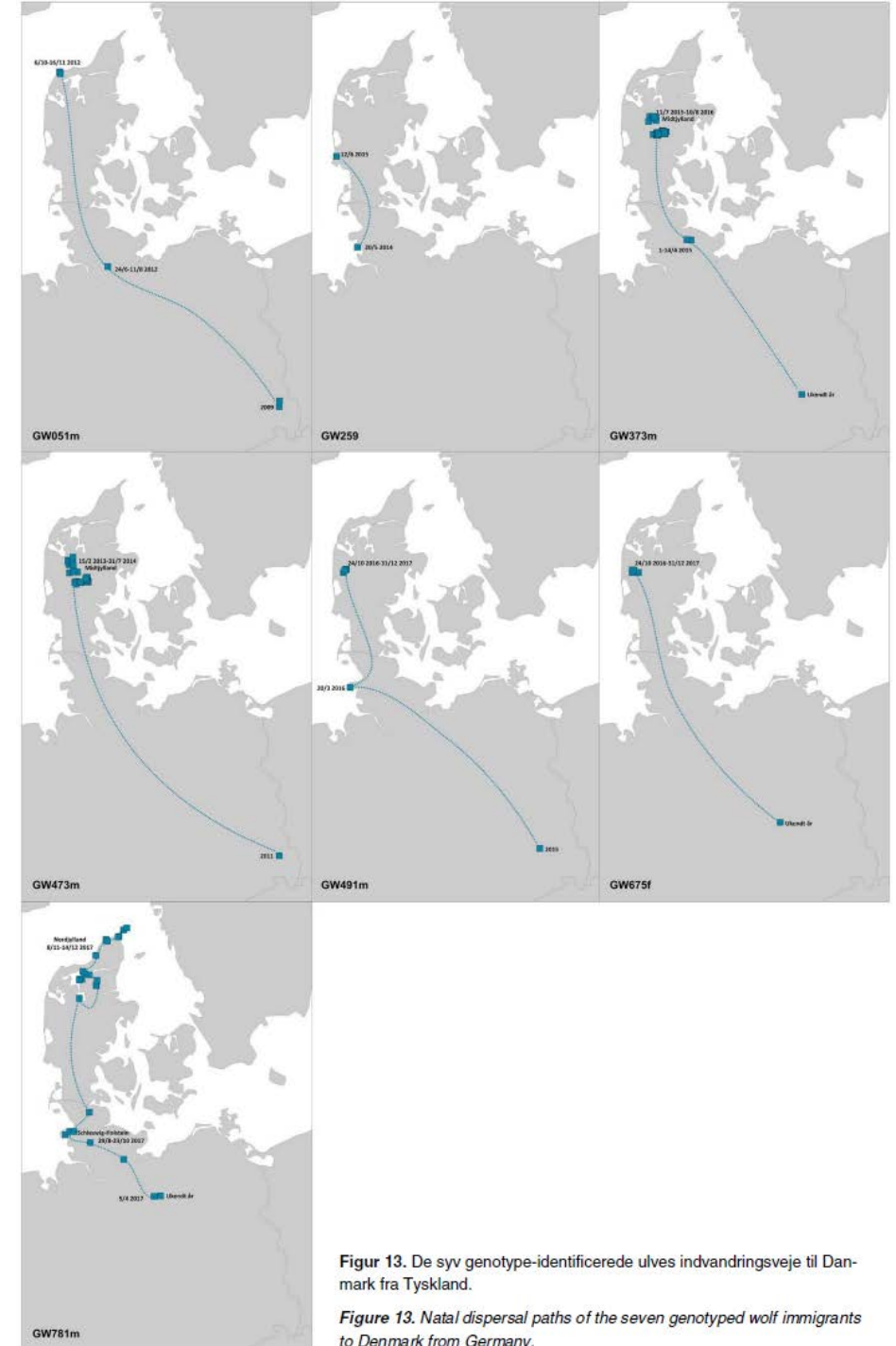
Jagtbytte af af krandsy, 2003/02 (relativt til maks.)
Hunting yield of roe deer, 2006/02 (relative to max.)

0 - 1 %
2 - 4 %
5 - 14 %
15 - 35 %
36 - 100 %

IMMIGRANTER 2012- 2017

- 7 unikke individer + mindst 1 ukendt
 - 5 hanner, 1 hun, 1 ukendt køn
 - 6 af 7 kan spores til fødested (450-850 km borte)
 - 5 af 7 først fundet i Scleswig-Holstein
 - Ingen retur til Tyskland
 - Alle 7 identificeret 2+ gange (S-H + DK) og årligt
-
- 3 lever, 1 død, 3+1 forsvundet
 - Længste 'levetid' i DK til nu: 1 ½ år

Figur 13. De syv genotype-identificerede ulves indvandringsveje til Danmark fra Tyskland.

Figure 13. Natal dispersal paths of the seven genotyped wolf immigrants to Denmark from Germany.

HVOR OPTRÆDER DE? HABITATMODEL

skovdække: P < 0,0001
 Hededække: P < 0.0001
 krondyrtaethed: P = 0.0014
 Somer's D = 0.75

2 Antal kvartaler med C1-observationer i 10x10 km kvadrat
 Number of quarters with C1 observations in 10x10 km quadrat

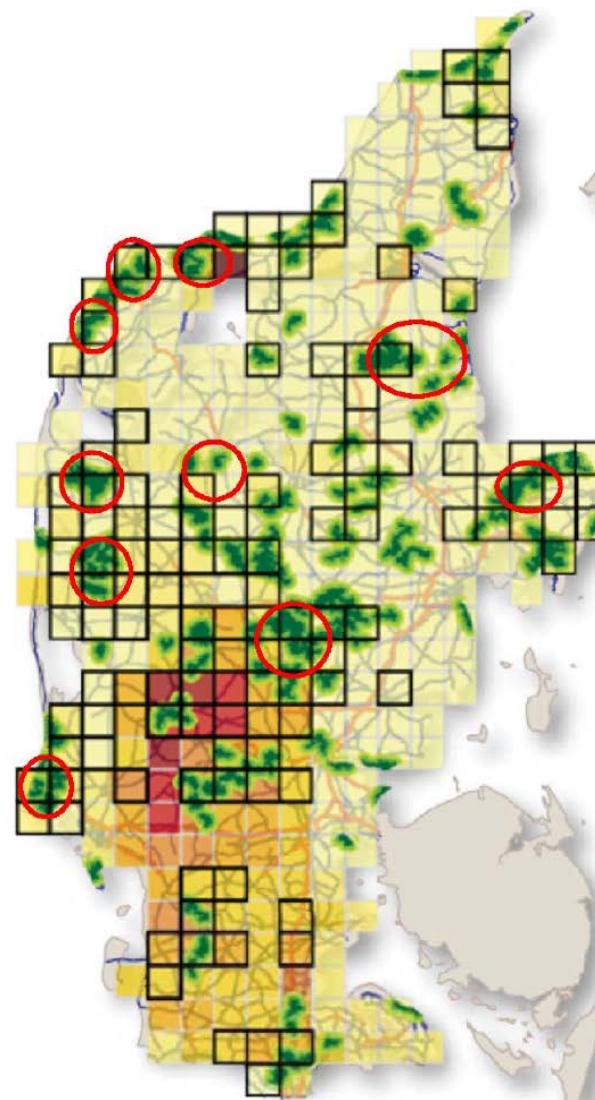
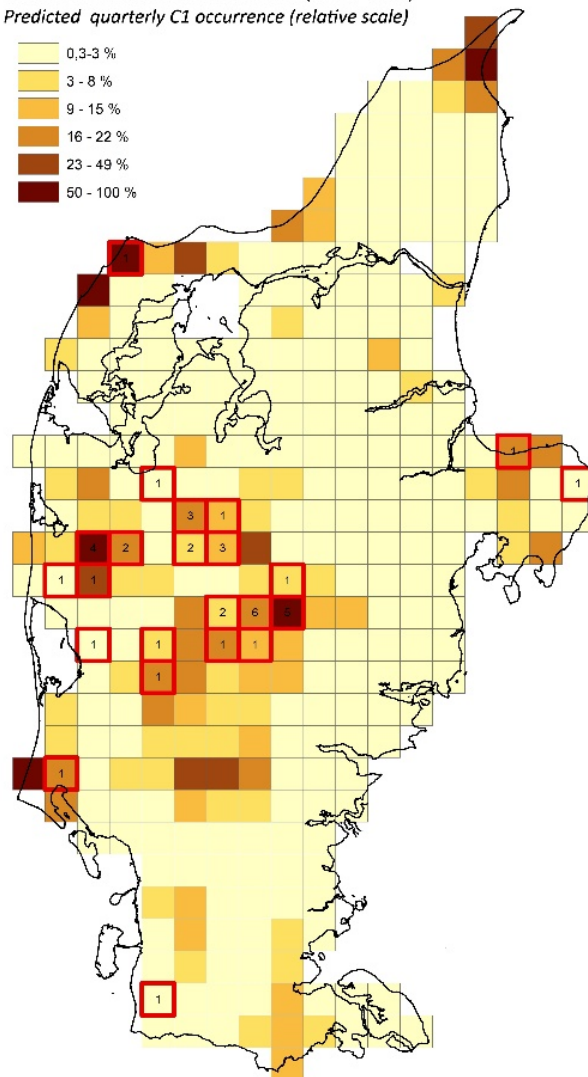
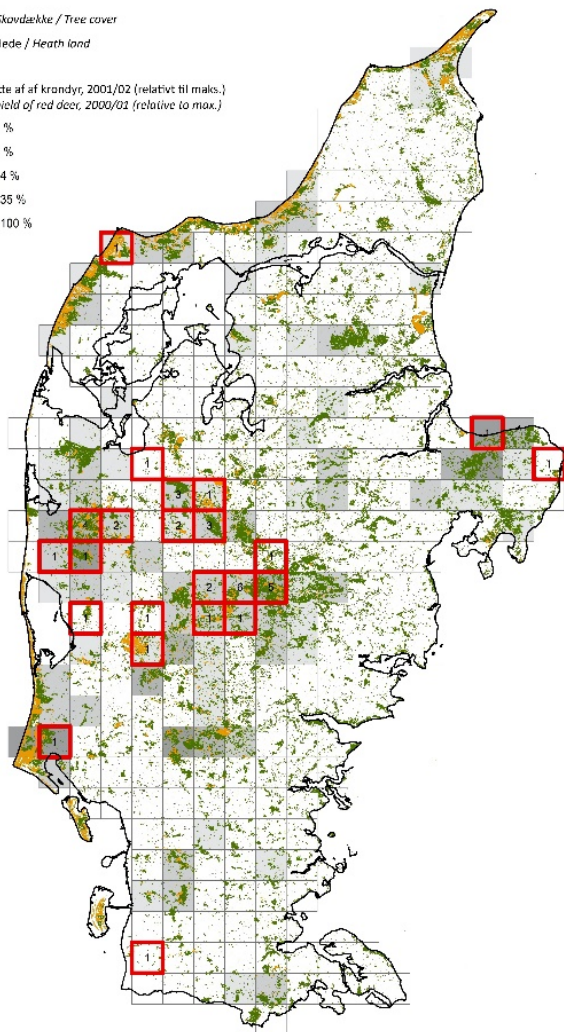
Skovdække / Tree cover
 Hede / Heath land

Jagtudbytte af af kronstyr, 2001/02 (relativt til maks.)
 Hunting yield of red deer, 2000/01 (relative to max.)

0 - 1 %
 2 - 4 %
 5 - 14 %
 15 - 35 %
 36 - 100 %

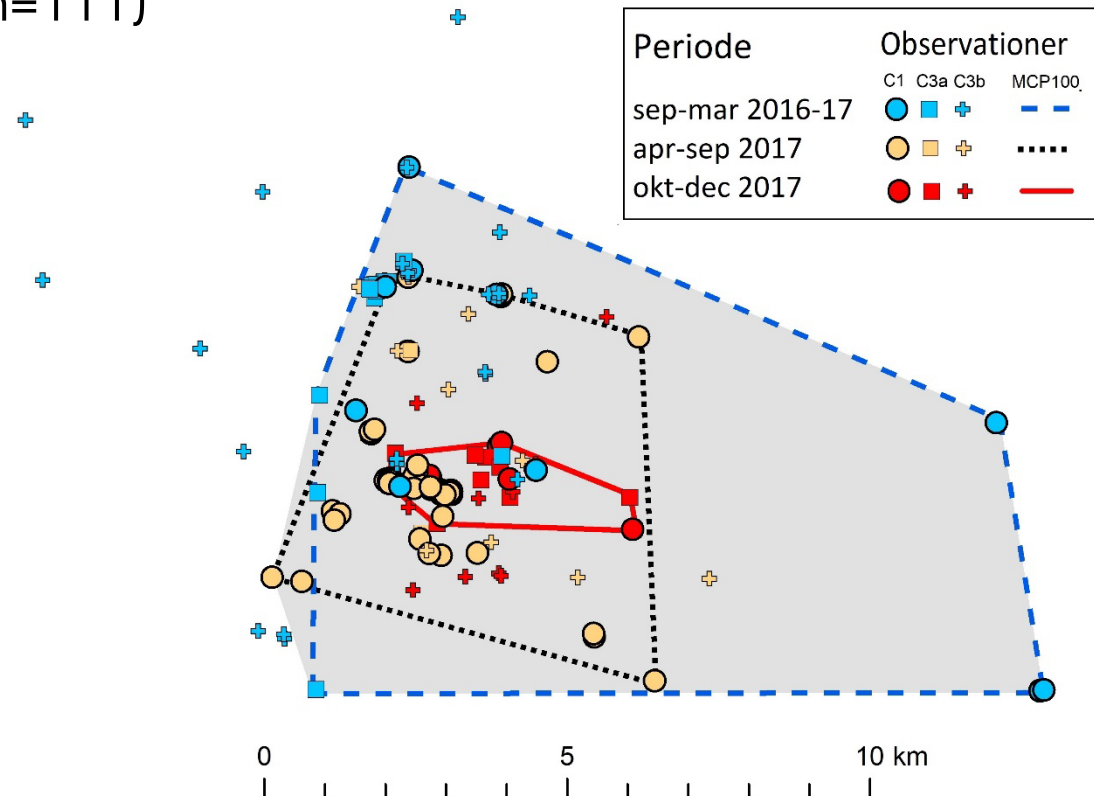
Predikeret kvartalsvis C1-forekomst (relativ skala)
 Predicted quarterly C1 occurrence (relative scale)

0,3-3 %
 3 - 8 %
 9 - 15 %
 16 - 22 %
 23 - 49 %
 50 - 100 %

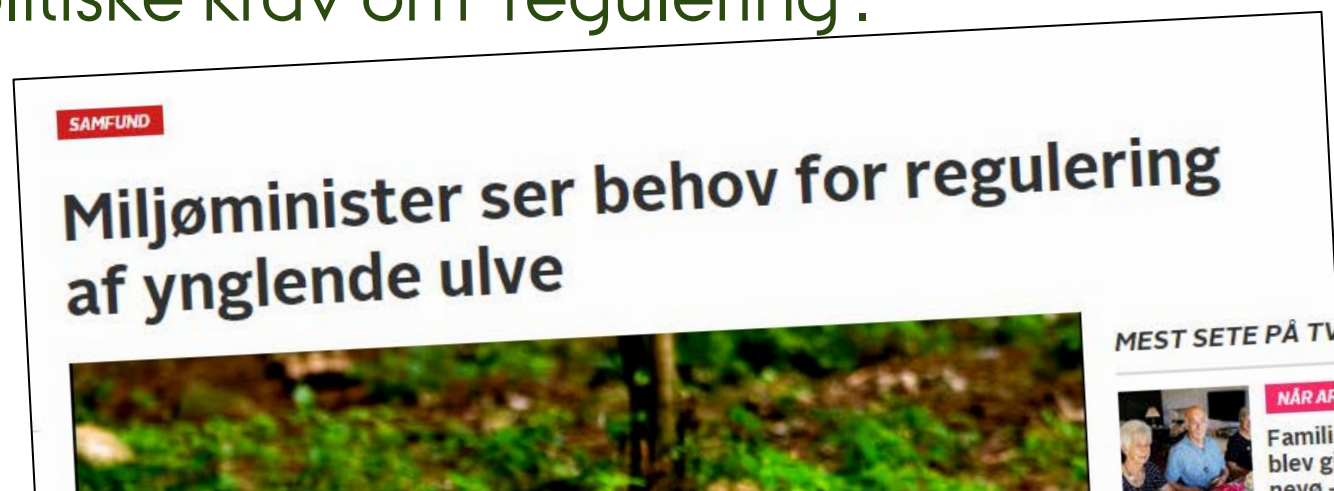
ULFBORGPARRET

- Etableret sept-okt 2016
- 8 hvalpe 2017
- Observationsområde: 78 km² (n=111)
- Ugentlige observationer

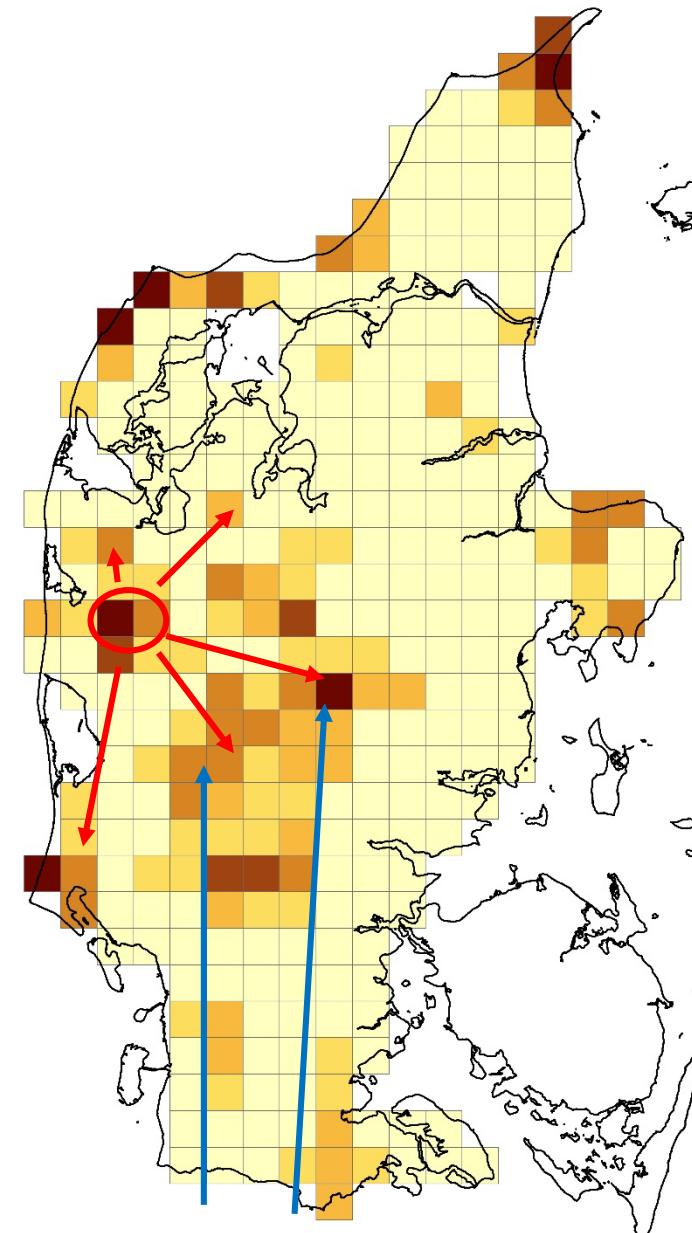
DE FØRSTE FEM ÅR:

- › Fra 1. immigrant til 1. reproduktion
 - › Tyndtbefolkede skovrige egne foretrukket
 - › Fødegrundlag synes rigeligt
 - › Dødelighed synes høj
-
- › Angreb på husdyr er reglen. .. Men hegn virker!
-
- › Stærke følelser og holdninger. Politiske krav om 'regulering'.

DE NÆSTE FEM ÅR?

- 6-8 Unger fra Ulfborgpar + 2-3 årlige indvandrere: 1-2 nye par årligt
- Såfremt dødelighed som forventet for fredet bestand (10-25%): >5 par om 5 år.
- De mest attraktive områder besættes først

FORVALTNINGSSCENARIER..

‘Naturligt’ reguleret bestand

- Regulering af problemindivider, men ellers op til naturen selv (føde, territoriekampe, trafik/ulykker): **"havørnmodel"**

Forvaltningsmæssigt reguleret bestand

- Antal og fordeling af ulvepar begrænset gennem forvaltning: **"bestandsloft-model"**

Ulovligt reguleret bestand

- Antal og fordeling af ulvepar begrænset af illegal efterstræbelse: **"selvtægts-model"**

NATURLIGT REGULERET BESTAND

'havørnmodellen'

Biologisk konsekvens:

- Øget pres på og kamp om føderessourcer
- Flere sultne/'desperate' individer
- Bestandspres mod tættere befolkede områder
- Incitament for tilvænning og tilpasning
- Indirekte menneskelig dødelighed (trafik og reaktiv regulering af problemindivider) mulig kompenserende faktor

Samfundsmæssige implikationer:

- Formentligt voldsomt implikations- og konfliktfyldt.
- Udgifts- og beredskabstungt

BESTANDSLOFT-MODEL

— Biologisk konsekvens:

- Bestand holdes lavere end biologisk muligt
- Mindre pres på og kamp om føderessourcer
- Ulve vil (fortsat) undgå tætbefolkede områder
- (Fortsat) intet incitament for tilvænning

Samfundsmæssige implikationer:

- Implikationer begrænsede konflikter håndterbare
- Licensjagt som sidegevinst?
- Antal, fordeling og metoder: politisk sensitivt
- Videns- og forvaltningstungt
- Skal leve op til EU-habitatdirektivets krav

SELVTÆGTSMODEL

Biologisk konsekvens:

- Bestand reguleret uden overordnet plan (kaotisk)
- Samme hovedresultat som bestandsloftmodel,
- ..men langt mindre virkningsfuldt

Samfundsmæssige implikationer:

- Ultimative frustrationsscenario
- Konfliktfyldt, mistroskabende
- Sammenbrud af samfundets spilleregler.

HVAD SKAL DER GØRES?

Juridisk/politisk/forvaltningsmæssigt (i rækkefølge):

- Juridisk afklaring af spillerum inden for habitatdirektivet
- Politisk beslutning: inden for DK + sammen med Tyskland, Polen etc.
- Bestandsplan, som er OK for EU

Forskningsmæssigt:

- Implikationsanalyser
- Bestandslevedygtighedsanalyse

Formidlings-/dialogmæssigt

- Oplyse om fakta og forbehold
- Dialog, dialog, dialog...

Politiken, juli 2017

Ekspertter bedyrer at ulve ikke er farlige for mennesker.